

Brüsszel, 2023.5.24.
COM(2023) 619 final

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

**Hollandia 2023. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Hollandia
2023. évi stabilitási programját**

{SWD(2023) 619 final}

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Hollandia 2023. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Hollandia 2023. évi stabilitási programját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre² és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

- (1) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet³ 2021. február 19-én hatályba lépett. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt pénzügyi támogatást a tagállamoknak, így az Unió által finanszírozott fiskális impulzust biztosít. Az európai szemeszter prioritásaival összhangban hozzájárul a gazdasági és társadalmi helyreállításhoz, valamint fenntartható reformok és beruházások megvalósításához, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása, valamint a tagállamok gazdasági rezilienciájának megerősítése érdekében. Emellett közép- és hosszú távon elősegíti az államháztartás megerősítését, valamint a növekedés és a munkahelyteremtés fellendítését, továbbá hozzájárul az EU-n belüli területi kohézió javításához és a szociális jogok európai pillérének további végrehajtásához. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében az egy-egy tagállamnak nyújtott maximális

¹ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

² HL L 306., 2011.11.23., 25. o.

³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

penzügyi hozzájárulást 2022. június 30-án aktualizálták az (EU) 2021/241 rendelet 11. cikkének (2) bekezdésével összhangban.

- (2) A Bizottság 2022. november 22-én elfogadta a 2023-as éves fenntartható növekedési jelentést⁴, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2023. évi európai szemeszterét. Az Európai Tanács 2023. március 23-án jóváhagyta a jelentésnek a versenyképes fenntarthatóság négy dimenziójára vonatkozó prioritásait. A Bizottság 2022. november 22-én az 1176/2011/EU rendelet alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült 2023. évi jelentést is, amelyben Hollandiát azon tagállamok közé sorolta, amelyek tekintetében fennállhat egyensúlyhiány vagy annak kockázata, és amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra van szükség. Ugyanezen a napon a Bizottság elfogadta a Hollandia 2023. évi költségvetés-tervezési javaslatára vonatkozó véleményt is. Emellett a Bizottság elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, amelyet a Tanács 2023. május 16-án elfogadott, valamint a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását elemző 2023. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot is, amelyet a Tanács 2023. március 13-án elfogadott.
- (3) Bár az uniós tagállamok gazdasági figyelemre méltó rezilienciát mutatnak, a geopolitikai környezet továbbra is negatív hatást gyakorol. Miközben az EU határozottan kiáll Ukrajna mellett, az uniós gazdasági és szociálpolitikai stratégia arra összpontosít, hogy rövid távon enyhítse az energiasokkok által a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartásokra és vállalkozásokra gyakorolt negatív hatásokat, valamint hogy középtávon további erőfeszítéseket tegyen a zöld és digitális átállás megvalósítása, a fenntartható és inkluzív növekedés támogatása, a makrogazdasági stabilitás megőrzése és a reziliencia fokozása érdekében. Emellett erős hangsúlyt helyez az EU versenyképességének és termelékenységének növelésére is.
- (4) A Bizottság 2023. február 1-jén közleményt⁵ adott ki „*A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv: a nulla nettó kibocsátás kora*” címmel, hogy fokozza az uniós nettó zéró ipar versenyképességét és támogassa a klímasemlegességre való gyors átállást. A terv kiegészíti az európai zöld megállapodás és a REPowerEU keretében zajló erőfeszítéseket. Célja, hogy támogatóbb környezet kialakításával biztosítsa az ambiciózus uniós éghajlat-politikai célok eléréséhez szükséges nettó zéró technológiák és termékek uniós gyártási kapacitásának növelését, valamint a kritikus fontosságú nyersanyagokhoz való hozzáférést, többek között a beszerzés diverzifikálása, a tagállamok geológiai erőforrásainak megfelelő kiaknázása és a nyersanyagok újrahasznosításának maximalizálása révén. A terv négy alappillére a kiszámítható és egyszerűsített szabályozási környezet, a forráshoz jutás felgyorsítása, a készségfejlesztés, valamint az ellátási láncok rezilienciáját erősítő nyitott kereskedelem. 2023. március 16-án a Bizottság egy másik közleményt⁶ is kiadott „*Az EU hosszú távú versenyképessége: előretétekintés a 2030 utáni időszakra*” címmel, amely kilenc egymást erősítő tényezőre építve a növekedést ösztönző szabályozási keret kialakítására irányul. A közlemény szakpolitikai prioritásokat határoz meg, amelyek az EU és tagállamai hosszú távú versenyképességét szolgáló szerkezeti javulás biztosítására, megfelelően célzott beruházásokra, valamint szabályozási

⁴ COM(2022) 780 final.

⁵ COM(2023) 62 final.

⁶ COM(2023) 168 final.

intézkedésekre irányulnak. A lejjebb megfogalmazott ajánlások segítenek e prioritások kezelésében.

- (5) 2023-ban a gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtásához igazodóan fejlődik tovább. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek teljes körű végrehajtása változatlanul elengedhetetlen az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervek az elmúlt években kiadott releváns országspecifikus ajánlások összességét vagy jelentős részét érintik. A 2019., 2020. és 2022. évi országspecifikus ajánlások ugyanúgy relevánsak maradnak az (EU) 2021/241 rendelet 14., 18. és 21. cikkével összhangban felülvizsgált, aktualizált vagy módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervek tekintetében is.
- (6) A 2023. február 27-én elfogadott REPowerEU-rendelet⁷ célja, hogy gyorsan megszűnjön az Unió függősége az orosz fosszilis tüzelőanyagok behozatalától. Ez hozzá fog járulni az energiabiztonsághoz és az EU energiaellátásának diverzifikálásához, egyúttal segíti a megújuló energiaforrások elterjedését, az energiatárolási kapacitások bővítését és az energiahatékonyság javítását. A rendelet lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy a REPowerEU célkitűzéseinek elérését elősegítő kulcsfontosságú reformok és beruházások finanszírozása érdekében új REPowerEU-fejezettel egészítsék ki nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveiket. A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari tervvel összhangban e reformok és beruházások hozzá fognak járulni az uniós nettó zéró ipar versenyképességének fokozásához is, valamint a tagállamok számára 2022-ben és adott esetben 2023-ban kiadott energiapolitikai országspecifikus ajánlások kezeléséhez. A REPowerEU-rendelet a vissza nem térítendő pénzügyi támogatások egy új kategóriáját is bevezeti, amelyet a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe beillesztett, energiával kapcsolatos új reformok és beruházások finanszírozására bocsátanak a tagállamok rendelkezésére.
- (7) A Bizottság 2023. március 8-án közleményt⁸ fogadott el, amelyben költségvetés-politikai iránymutatást nyújt 2024-re azzal a céllal, hogy támogassa a tagállamok stabilitási és konvergenciaprogramjainak kidolgozását, és ezáltal erősítse a szakpolitikai koordinációt. A Bizottság emlékeztetett rá, hogy a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezése 2023 végén deaktiválásra kerül. Elvárása szerint a 2023–2024-re szóló költségvetési politikáknak biztosítaniuk kell az adósság középtávú fenntarthatóságát, valamint fenntartható módon fokozniuk kell a potenciális növekedést. A Bizottság kérésének megfelelően a tagállamoknak a 2023. évi stabilitási és konvergenciaprogramjaikban ismertetniük kell, hogy költségvetési terveik középtávon hogyan biztosítják a GDP 3 %-ában meghatározott hiány-referenciaérték betartását, valamint az államadósság megalapozott és folyamatos csökkentését, illetve az adósság prudens szinten tartását. A Bizottság felszólította a tagállamokat, hogy fokozatosan szüntessék meg a háztartások és a vállalkozások energiaársokkoltól való megvédése érdekében bevezetett nemzeti költségvetési intézkedéseket, kezdve a legkevésbé célzott intézkedésekkel. Jelezte, hogy amennyiben az energiaárak újabb emelkedése miatt szükség lenne a támogatási

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/435 rendelete (2023. február 27.) az (EU) 2021/241 rendeletnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe beillesztendő REPowerEU-fejezet tekintetében történő módosításáról, valamint az 1303/2013/EU rendelet, az (EU) 2021/1060 rendelet és az (EU) 2021/1755 rendelet, valamint a 2003/87/EK irányelv módosításáról (HL L 63., 2023.2.28., 1. o.).

⁸ COM(2023) 141 final.

intézkedések meghosszabbítására, a tagállamoknak ezeket az intézkedéseket a korábbinál sokkal nagyobb mértékben a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartásokra és vállalkozásokra kell összpontosítaniuk. A Bizottság azt javasolta, hogy a költségvetési ajánlásokat az uniós gazdasági kormányzati keret reformjára vonatkozó elképzelésekről szóló közleményében⁹ javasoltak szerint számszerűsítsék és differenciálják, és a nettó elsődleges kiadások alapján határozzák meg. Ajánlása szerint a tagállamoknak fenn kell tartaniuk a nemzeti finanszírozású beruházások szintjét, és gondoskodniuk kell a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból származó források hatékony felhasználásáról, különösen a zöld és digitális átállással, valamint a rezilienciaépítéssel kapcsolatos célokat illetően. A Bizottság jelezte, hogy azt fogja javasolni a Tanácsnak, hogy – a 2023. évi tényadatok alapján és a hatályos jogi rendelkezésekkel összhangban – 2024 tavaszán indítsa meg a hiányalapú túlzotthiány-eljárásokat.

- (8) A Bizottság 2023. április 26-án az uniós gazdasági kormányzati szabályok átfogó reformjára irányuló jogalkotási javaslatokat terjesztett elő. A javaslatok központi célkitűzése az államadósság fenntarthatóságának megerősítése, valamint a fenntartható és inkluzív növekedés előmozdítása valamennyi tagállamban reformok és beruházások révén. A javaslatok értelmében a tagállamok nagyobb mozgástérrel rendelkeznének középtávú terveik kialakítása terén, miközben egy újonnan bevezetett szigorúbb végrehajtási rendszer biztosítaná a középtávú költségvetési-strukturális tervekben foglalt kötelezettségvállalások tagállamok általi teljesítését. A jogalkotási munka a tervek szerint 2023-ban lezárul.
- (9) Hollandia 2022. július 8-án az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikkének (1) bekezdésével összhangban benyújtotta nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét a Bizottságnak. Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikkének megfelelően a Bizottság az említett rendelet V. mellékletében foglalt értékelési iránymutatásokkal összhangban értékelte a helyreállítási és rezilienciaépítési terv relevanciáját, eredményességét, hatékonyságát és következetességét. A Tanács 2022. október 4-én elfogadta Hollandia helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló határozatát¹⁰. A részletek folyósításának feltétele, hogy a Bizottság az (EU) 2021/241 rendelet 24. cikkének (5) bekezdésével összhangban határozatot hozzon arról, hogy Hollandia kielégítően teljesítette a tanácsi végrehajtási határozatban foglalt releváns mérföldköveket és célokat. A kielégítő teljesítés előfeltétele, hogy a korábbi mérföldkövek és célok terén ne következzen be visszalépés.
- (10) Hollandia 2023. április 28-án benyújtotta 2023. évi nemzeti reformprogramját, és 2023. évi stabilitási programját, összhangban az 1466/97/EK rendelet 4. cikkének (1) bekezdésével. A kapcsolódási pontok figyelembevételére érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor. Az (EU) 2021/241 rendelet 27. cikkével összhangban a 2023. évi nemzeti reformprogram a Hollandia által a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtása terén elért eredményekről készített féléves jelentést is tükrözi.
- (11) A Bizottság 2023. május 24-én közzétette a Hollandiára vonatkozó 2023. évi országjelentést¹¹, amelyben értékelte Hollandia eredményeit a Tanács által 2019 és

⁹ COM(2022) 583 final.

¹⁰ A Tanács végrehajtási határozata (2022. október 4.) Hollandia helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról (ST 12275/22; ST 12275/22 ADD 1).

¹¹ SWD(2023) 619 final.

2022 között elfogadott releváns országspecifikus ajánlások végrehajtása terén, és áttekintette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Hollandia általi végrehajtását. Ezen elemzés alapján az országjelentés hiányosságokat tárt fel a helyreállítási és rezilienciaépítési terv által nem vagy csak részben kezelt kihívásokkal kapcsolatban, valamint új és kialakulóban lévő kihívásokat azonosított. A jelentés értékelte továbbá a Hollandia által a szociális jogok európai pillérének végrehajtása, a foglalkoztatásra, a készségekre és a szegénység csökkentésére vonatkozó kiemelt uniós célok elérése, valamint az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén elért eredményeket.

- (12) A Bizottság az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke alapján Hollandia vonatkozásában részletes vizsgálatot végzett, amelynek eredményeit 2023. május 24-én közzétette¹². Megállapította, hogy Hollandiában makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn. A magánszektor magas adósságszintjével és a jelentős folyófizetésimérleg-többlettel összefüggő sebezhetőségek, amelyeknek országhatárokon átívelő hatása van, a csökkenésre utaló jelek ellenére továbbra is fennállnak. Az adatok közelmúltbeli felülvizsgálata ellenére a folyó fizetési mérleg többlete és a magánszektor adósságállománya nemzetközi összehasonlításban magas, és jóval meghaladja az alapvető gazdasági tényezők által indokolt szintet. A jelentős folyófizetésimérleg-többlet 2022-ben visszaesett, ami a kereskedelmi feltételek romlásának, a folyó fizetési mérleg növekedésének (változatlan árak mellett), valamint az elsődleges hiány növekedésének tudható be. A kereskedelmi feltételek javulásával a többlet 2023-ban várhatóan jelentősen mérséklődik, majd 2024-ben stabilizálódik. Korlátozott szakpolitikai előrelépés történt, de többet kell tenni a beruházásokat akadályozó tényezők csökkentése érdekében. A nem pénzügyi vállalatok és a háztartások adósságállománya továbbra is magas: ez utóbbi nagyobb aggodalomra ad okot, mivel kiszolgáltatottá teszi a háztartásokat a sokkhatásokkal szemben, és ezeket a kockázatokat súlyosbítják a magas lakásárak és a lakások egyre nagyobb mértékű túlértékelése. A jövőben az adósság várhatóan továbbra is mérsékelten csökkenő pályán marad. A némileg csökkenő lakásárak ellenére továbbra is nyomás nehezedik az ingatlanpiacra, különösen azért, mert az új lakások építése továbbra is jelentősen elmarad a kormányzati céloktól. Ugyanakkor a hitelből finanszírozott lakástulajdont továbbra is ösztönzik a kedvező adózási feltételek, míg a magánbérlettel kapcsolatos politikák alááshatják annak fejlődését.
- (13) Az Eurostat által hitelesített adatok¹³ alapján Hollandia GDP-arányos államháztartási egyenlege a 2021. évi 2,4 %-ról 2022-ben egyensúlyi szintre csökkent, míg a GDP-arányos államadósság a 2021. év végi 52,5 %-ról 2022 végére 51,0 %-ra mérséklődött.
- (14) Az államháztartási egyenlegre hatást gyakorolnak az energiaár-emelkedés gazdasági és társadalmi hatásainak enyhítése céljából bevezetett intézkedések. 2022-ben a bevételcsökkentő intézkedések közé tartozott a villamos energiára kivetett héa, valamint a benzin és a dízelüzemanyagok jövedéki adójának csökkentése, míg a kiadásnövelő intézkedések közé tartozott a novemberi és decemberi energiaszámlákra adott kedvezmény, valamint a magas energiaszámlájú, alacsony jövedelmű háztartások támogatása. Az említett intézkedések költségét részben ellensúlyozták az energiatermelők és -szolgáltatók rendkívüli nyereségére kivetett új adók, nevezetesen az (EU) 2022/1854 tanácsi rendelet alkalmazásában kivetett 33 %-os mértékű

¹² SWD(2023) 640 final.

¹³ Eurostat – Euromutatók, 47/2023, 2023.4.21.

szolidaritási hozzájárulás. A Bizottság szerint ezen intézkedések nettó költségvetési terhe 2022-ben a GDP 0,6 %-ára tehető. Az államháztartási egyenlegre ugyancsak hatást gyakorolt a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyek ideiglenes védelmének költségvetési terhe, amely 2022-ben a GDP 0,1 %-ára becsülhető. Ugyanakkor a Covid19-hez kapcsolódó ideiglenes sürgősségi intézkedések GDP-arányos becsült költsége a 2021. évi 1,8 %-ról 2022-ben 0,3 %-ra csökkent.

- (15) A Tanács 2021. június 18-án azt ajánlotta¹⁴, hogy Hollandia 2022-ben – többek között a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által biztosított költségvetési impulzusra támaszkodva – kövessen támogató költségvetési irányvonalat, és tartsa fenn a nemzeti finanszírozású beruházások szintjét.
- (16) A Bizottság becslései szerint a költségvetési irányvonal¹⁵ a Tanács ajánlásával összhangban 2022-ben támogató volt, és a GDP –0,5 %-ának felelt meg. A Tanács ajánlásának megfelelően Hollandia – a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházásokkal – folytatta a helyreállítás támogatását. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó vissza nem térítendő támogatásokból és más uniós forrásokból finanszírozott kiadások 2022-ben a GDP 0,2 %-át (2021-ben szintén a GDP 0,2 %-át) tették ki. A nemzeti finanszírozású beruházások 0,1 százalékpontos restriktív hatást gyakoroltak a költségvetési irányvonalra¹⁶. Hollandia tehát nem tartotta fenn a nemzeti finanszírozású beruházások szintjét, ami nincs összhangban a tanácsi ajánlással. Ugyanakkor a nemzeti finanszírozású (az új bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások emelkedése 0,4 százalékpontos expanzív hatást gyakorolt a költségvetési irányvonalra. Hollandia tehát kellő mértékben korlátozta a nemzeti finanszírozású folyó kiadások növekedését.
- (17) A stabilitási program költségvetési előrejelzéseit alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv realisztikus. A kormány előrejelzése szerint a reál-GDP 2023-ban 1,6 %-kal, 2024-ben pedig 1,4 %-kal nő. Ehhez képest a Bizottság 2023. tavaszi előrejelzése 2023-ban a reál-GDP némileg nagyobb mértékű, 1,8 %-os növekedésével, 2024-ben pedig némileg kisebb mértékű, 1,2 %-os növekedésével számol. Ez főként annak tudható be, hogy a belföldi keresleti kilátások mindkét évben kis mértékben eltérnek egymástól.
- (18) A 2023. évi stabilitási program szerint a kormány arra számít, hogy 2023-ban a GDP-arányos államháztartási hiány 3,0 %-ra nő. A 2023. évi növekedés főként az energiaacsomag költségeit, a növekvő kamatkidadásokat és a társadalmi kihívásokkal – például a zöld átállással, a túlzott nitrogénlerakódás korlátozásával, az oktatással és a lakáskínálattal – kapcsolatos további kiadási terveket tükrözi. A program szerint a GDP-arányos államadósság a 2022 végi 49,3 %-ról 2023 végére várhatóan 48,4 %-ra mérséklődik. A Bizottság 2023. tavaszi előrejelzése 2023-ban a GDP 2,1 %-ának

¹⁴ A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Hollandia 2021. évi stabilitási programját (HL C 304., 2021.7.29., 88. o.).

¹⁵ A költségvetési irányvonal a Covid19-válsággal kapcsolatos ideiglenes sürgősségi intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, de a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó vissza nem térítendő támogatásokból és más uniós forrásokból finanszírozott kiadások figyelembevételével számított elsődleges kiadások (diszkrecionális bevételi intézkedések nélküli) változásának a középtávú potenciális növekedéshez viszonyított arányával mérhető. További részletekért lásd a költségvetési statisztikai táblázatokban szereplő 1. háttérmagyarázatot.

¹⁶ Az egyéb nemzeti finanszírozású tőkekiadások GDP-arányosan 0,2 százalékpontos expanzív hatást gyakoroltak.

megfelelő költségvetési hiányt valószínűsít. Ez alacsonyabb a stabilitási programban előre jelzett hiánynál, ami főként annak tudható be, hogy a 2022. évi államháztartási egyenlegre vonatkozó adatok kedvezőbben alakultak a stabilitási programban feltételezettekhez képest. A Bizottság 2023. tavaszi előrejelzése magasabb, 49,3 %-os GDP-arányos államadósságot vetít előre 2023 végére. A különbség annak tudható be, hogy a 2022. évi eredményadatok magasabbnak bizonyultak a stabilitási programban feltételezettekénél, a 2022. évi magas SFA-tételek eredményeként.

- (19) A 2023. évi államháztartási egyenleget várhatóan továbbra is befolyásolják a megemelkedett energiaárak gazdasági és társadalmi hatásainak mérséklése céljából hozott költségvetési intézkedések. Ezek közé tartoznak a 2022-ben meghosszabbított intézkedések (különösen a benzinre és a dízelre kivetett jövedéki adó csökkentése és az alacsony jövedelmű háztartások támogatása) és olyan új intézkedések, mint a villamosenergiaár- és a gázár-plafon, valamint az energiaigényes kkv-k támogatási programja. A Bizottság 2023. tavaszi előrejelzése szerint a támogatási intézkedések nettó költségvetési terhe 2023-ban a GDP 1,1 %-ának felel meg¹⁷. Úgy tűnik, hogy a 2023-as intézkedések legtöbbje nem irányul célzottan a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő háztartásokra vagy vállalkozásokra, és nem őrzi meg az energiakereslet csökkentésére és az energiahatékonyság növelésére irányuló árjelzést. Ennek következtében a 2023-ra vonatkozó ajánlásnak való megfelelés értékelése során figyelembe veendő célzott támogatási intézkedések összege a Bizottság 2023. tavaszi előrejelzése szerint 2023-ban a GDP 0,5 %-át teszi ki (szemben a 2022. évi 0,1 %-kal). A lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyek ideiglenes védelmének költségvetési terhe az előrejelzések szerint 2022-höz képest stabil marad.
- (20) A Tanács 2022. július 12-i ajánlása¹⁸ szerint Hollandiának 2023-ban biztosítania kell, hogy a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése összhangban legyen az összességében semleges költségvetési irányvonallal¹⁹, figyelembe véve az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak, valamint az Ukrajnából menekülőknak nyújtott ideiglenes és célzott támogatás fenntartását. Hollandiának készen kell állnia arra, hogy a folyó kiadásokat a változó helyzethez igazítsa. Hollandia részére azt az ajánlást is megfogalmazták, hogy többek között a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és más uniós források felhasználásával fokozza a zöld és digitális átállásra, illetve a REPowerEU kezdeményezés figyelembevételével az energiabiztonságra irányuló közberuházásokat.
- (21) A Bizottság 2023. tavaszi előrejelzése szerint 2023-ban a költségvetési irányvonal – magas inflációs környezetben – expanzív lesz (a GDP $-1,1$ %-a). 2022-ben a költségvetési irányvonal szintén expanzív volt (a GDP $-0,5$ %-a). A nemzeti finanszírozású (a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások 2023-as növekedése az előrejelzések szerint a GDP 0,9 %-ának megfelelő expanzív hatást gyakorol a költségvetési irányvonalra. Ez magában foglalja, hogy a GDP 0,4 %-ával nőtt az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásokra és vállalkozásokra irányuló célzott támogatási intézkedések költsége.

¹⁷ Az adat az említett intézkedések éves költségvetési terhének szintjét mutatja, beleértve a folyó bevételeket és kiadásokat, valamint – adott esetben – a tőkekiadási intézkedéseket is.

¹⁸ A Tanács ajánlása (2022. július 12.) Hollandia 2022. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Hollandia 2022. évi stabilitási programját (HL C 334., 2022.9.1., 154. o.).

¹⁹ A Bizottság 2023. tavaszi előrejelzése alapján Hollandia esetében a potenciális kibocsátás középtávú (tízéves átlagos) növekedése, amelyet a költségvetési irányvonal meghatározásához használnak, nominális értéken 7,9 %-ra tehető.

Következésképpen a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges folyó kiadások expanzív hatása csak részben tudható be az energiaárak emelkedésének leginkább kitett háztartásoknak és vállalatoknak, valamint az Ukrajnából menekülőknak nyújtott célzott támogatásnak. A nemzeti finanszírozású (a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások expanzív növekedését egyebek mellett a nem célzott energiaügyi intézkedések, a közszférabeli bérek és a szociális juttatások tartós emelése, valamint a magasabb egészségügyi kiadások magyarázzák. Összességében a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások előre jelzett növekedése nincs összhangban a Tanács ajánlásával. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó vissza nem térítendő támogatásokból és más uniós forrásokból finanszírozott kiadások 2023-ban a GDP 0,2 %-át teszik ki, míg a nemzeti finanszírozású beruházások 0,0 százalékpontos semleges hatást gyakorolnak a költségvetési irányvonalra. Hollandia tehát addicionális beruházásokat kíván finanszírozni a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós forrásokból, és az előrejelzések szerint fenn fogja tartani a nemzeti finanszírozású beruházások szintjét²⁰. Hollandia a zöld és digitális átállásra és az energiabiztonságra – például a tengeri szélerőműparkok fejlesztésének előmozdítására, a hidrogén használatának ösztönzésére és a diákok digitális jártasságának javítására – irányuló közberuházásokat tervez finanszírozni, részben Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós forrásokból.

- (22) A stabilitási program szerint a költségvetési hiány 2024-ben várhatóan a GDP 2,6 %-ára csökken. A 2024. évi csökkenés elsősorban az energiaügyi intézkedések fokozatos megszüntetését tükrözi. A program azzal számol, hogy a GDP-arányos államadósság 2024 végére 48,7 %-ra emelkedik. Az előrejelzés zárónapján ismert gazdaságpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2023. tavaszi előrejelzése 2024-ben a GDP 1,7 %-ának megfelelő költségvetési hiányt valószínűsít. Ez alacsonyabb a programban előre jelzett hiánynál, főként a 2023-ra várt alacsonyabb GDP-arányos költségvetési hiány bázishatása miatt. A Bizottság 2023. tavaszi előrejelzése hasonló, 48,8 %-os GDP-arányos államadósságot vetít előre 2024 végére.
- (23) A stabilitási program azzal számol, hogy 2024-ben az összes energiatámogatási intézkedést fokozatosan kivezetik. A Bizottság szintén azt valószínűsíti, hogy 2024-ben valamennyi energiatámogatási intézkedést teljesen megszüntetnek. Ez azon a feltételezésen alapul, hogy az energiaárak nem fognak újra megemelkedni.
- (24) Az 1466/97/EK tanácsi rendelet értelmében a középtávú költségvetési célkitűzés teljesítése érdekében a strukturális költségvetési egyenlegre vonatkozó megfelelő éves javulást kell elérni, a GDP 0,5 %-át véve viszonyítási alapul²¹. A költségvetési fenntarthatósággal kapcsolatos megfontolásokat²² figyelembe véve helyénvaló lenne 2024-ben legalább a GDP 0,3 %-ának megfelelő mértékben javítani a strukturális

²⁰ Az egyéb nemzeti finanszírozású tőkekiadások az előrejelzések szerint GDP-arányosan -0,2 százalékpontos expanzív hatást gyakorolnak.

²¹ Vö. az 1466/97/EK tanácsi rendelet 5. cikkével, amely szintén a GDP több mint 0,5 %-át kitevő kiigazítást ír elő azon tagállamok esetében, amelyek a GDP 60 %-a feletti adósságsszinttel vagy kifejezett adósságfenntarthatósági kockázattal rendelkeznek.

²² A Bizottság becslése szerint Hollandiának évente átlagosan 0,35 százalékponttal kellene növelnie a GDP-arányos strukturális elsődleges egyenlegét ahhoz, hogy megalapozott adósságcsökkentést érjen el, vagy biztosítsa, hogy az államadósság középtávon prudens szinten maradjon. Ez a becslés a Bizottság 2022. őszi előrejelzésén alapul. Kiindulópontja a 2024. évi költségvetési hiányra, illetve államadósságra vonatkozó, az energiatámogatási intézkedések 2024-es megszüntetését feltételező előrejelzés.

egyenleget. E javulás biztosítása érdekében a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadások²³ növekedése 2024-ben nem haladhatja meg a 3,5 %-ot, amint azt ez az ajánlás is tükrözi. Ugyanakkor a fennmaradó (a Bizottság jelenlegi becslése szerint 2023-ban a GDP 1,1 %-ának megfelelő) energiatámogatási intézkedéseket fokozatosan meg kell szüntetni, az energiapiaci fejleményekhez igazodva és a legkevésbé célzott intézkedésekkel kezdve, majd az ebből eredő megtakarításokat a költségvetési hiány csökkentésére kell felhasználni. A Bizottság becslései alapján ennek nyomán a nettó elsődleges kiadások növekedése a 2024-re ajánlott maximális növekedési ráta alatt maradna. A Bizottság 2023. tavaszi előrejelzése szerint azonban a nettó nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások 2023. évi növekedése nincs összhangban a Tanács ajánlásával. Ha ez megerősítést nyer, helyénvaló lenne 2024-ben visszafogni a nettó elsődleges kiadások növekedését.

- (25) A Bizottság 2023. tavaszi előrejelzése szerint a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadások változatlan politika mellett 2024-ben 1,7 %-kal fognak emelkedni, ami elmarad az ajánlott mértéktől. A Bizottság által előre jelzett kiigazítás összhangban áll az energiatámogatási intézkedések teljes megszüntetéséből származó megtakarítással.
- (26) A program szerint az állami beruházások GDP-arányosan a 2023. évi 3,4 %-ról 2024-ben 3,5 %-ra nőnek. A magasabb beruházási szint a nemzeti finanszírozású beruházások és az EU által – nevezetesen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből – finanszírozott beruházások magasabb szintjét tükrözi. A program olyan reformokat és beruházásokat említ, amelyek várhatóan hozzájárulnak a költségvetés fenntarthatóságához, valamint a fenntartható és inkluzív növekedéshez. Ezek közé tartoznak az oktatásra, a kutatásra és fejlesztésre, a munkaerőpiacra, valamint a zöld és digitális átállásra irányuló reformok és beruházások, amelyek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben is szerepelnek.
- (27) A stabilitási program a 2027-ig tartó középtávú költségvetési pályát vázolja fel. A program szerint a költségvetési hiány 2026-ban várhatóan a GDP 2,8 %-ára, 2027-ben pedig a GDP 3,2 %-ára nő. A költségvetési hiány tehát a tervek szerint 2026-ig a GDP 3 %-a alatt marad, 2027-ben pedig a GDP 3 %-a fölé emelkedik. A program szerint a GDP-arányos államadósság a 2024 végi 48,7 %-ról 2027 végére várhatóan 52,7 %-ra nő.
- (28) Az elmúlt években gyorsan emelkedő lakásárak túlértékelt lakáspiacot eredményeztek. A pénzügyi feltételek szigorításával azonban az ingatlanpiac 2022 közepén fordulópontot ért el, mivel az emelkedő jelzáloghitel-kamatlábak miatt a lakásárak csökkenni kezdtek. A jelzálogkölcsönök GDP-hez viszonyított aránya Hollandiában nemzetközi szinten továbbra is magas. Ennek háttérében a viszonylag magas értékarányos hitelplafon és a jelzáloghitel-törlesztés után járó jelentős adókedvezmény áll. Bár fokozatosan csökkentik a jelzáloghitelek törlesztőkamatainak levonhatóságát az adóból, az továbbra is magas. A háztartások ebből eredő magas adósságállománya kiszolgáltatottá teszi a háztartásokat a gazdasági sokkhatásokkal szemben, ami különösen fontos most, hogy nőtt a lakásárak korrekciójának kockázata. A magánbérlet piaca ugyanakkor viszonylag kicsi, aminek eredményeképpen a lakásvásárlás megfizethető és rendelkezésre álló alternatíváinak kínálata korlátozott. A

²³ A nettó elsődleges kiadás a diszkrecionális bevételi intézkedésektől megtisztított, a kamatkiadásokat és a konjunkturális munkanélküliségi kiadásokat figyelmen kívül hagyva számított nemzeti finanszírozású kiadás.

megfizethető bérlakások hiánya a munkavállalók mobilitását is aláássa. A beruházásokat jelenleg visszafogó akadályok felszámolása, többek között a lakásépítés terén, lehetővé tenné a kormány számára, hogy sikeresen végrehajtsa a lakás kínálat növelését célzó terveit, és ezáltal hozzájárulhatna a külső egyensúly helyreállításához és a lakáspiac működésének javításához.

- (29) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének b) pontjával és V. mellékletének 2.2. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv 2026-ig végrehajtandó, egymást kölcsönösen erősítő reformok és beruházások széles körét tartalmazza. Bár Hollandia helyreállítási és rezilienciaépítési tervét csak 2022-ben fogadták el, végrehajtása folyamatban van. Az operatív megállapodásról folytatott tárgyalások gyors lezárása segíteni fogja a terv végrehajtását, és szükséges az első kifizetési kérelem benyújtásához, amely 2023 végére várható. A végrehajtás halad, és ebben a szakaszban a viszonylag kis összegű pénzügyi allokáció miatt korlátozottnak tűnik a forrásfelhasználás elmaradásának kockázata. A REPowerEU-fejezet előkészítése folyamatban van. Az új REPowerEU-fejezetnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervbe való gyors beillesztése lehetővé teszi további reformok és beruházások finanszírozását, hozzájárulva Hollandia stratégiai célkitűzéseinek megvalósításához az energiaügy és a zöld átállás területén. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv, valamint a terven túlmutató egyéb gazdaság- és foglalkoztatáspolitikák sikeres végrehajtásához változatlanul elengedhetetlen a helyi és regionális önkormányzatok, a szociális partnerek és más érdekelt felek szisztematikus és hatékony bevonása, és ezáltal a szakpolitikai stratégia iránti széles körű felelősségvállalás biztosítása.
- (30) A Bizottság 2022-ben Hollandia minden kohéziós politikai programozási dokumentumát jóváhagyta. A kohéziós politikai programoknak a REPowerEU-fejezettel kiegészült helyreállítási és rezilienciaépítési tervvel együtt és azzal szinergiában történő gyors végrehajtása kulcsfontosságú a zöld és digitális átállás megvalósításához, a gazdasági és társadalmi reziliencia növeléséhez, valamint a kiegyensúlyozott területfejlesztéshez Hollandiában.
- (31) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv által kezelt gazdasági és társadalmi kihívásokon felül Hollandia számos további kihívással szembesül a munkaerőpiaci szegmentáció, a munkaerő- és szakemberhiány, a fosszilis tüzelőanyagtól való függés és a túlzott mértékű nitrogénlerakódás kapcsán.
- (32) A holland munkaerőpiacon továbbra is magas a rugalmas foglalkoztatás aránya (mind a rugalmas, mind a határozott idejű szerződéssel rendelkező munkavállalók, mind az alkalmazott nélküli önfoglalkoztatók esetében). Ez a munkaerőpiac szegmentációjának növekvő kockázatára utal, ami különösen a munkaerőpiac peremén eredményez torz viszonyokat. Felerősítheti az esélyegyenlőtlenséget, és nyomást gyakorolhat a termelékenységre. A munkaerőpiac bizonyos fokú rugalmassága hozzájárulhat a gazdaság alkalmazkodóképességéhez, és jobban megfelelhet az egyéni preferenciáknak is. A rugalmas foglalkoztatási formák túlzott használata azonban negatív hatással lehet a munkavállalókra és a gazdaság egészére. Például a képzésben és az egész életen át tartó tanulásban való részvétel kihívást jelent a rugalmas munkaszerződéssel rendelkezők számára, ami viszont csökkenti a készségekbe való beruházást. A holland kormány a szociális partnerekkel együttműködve foglalkozni kíván az állandó és a rugalmas munkavégzés feltételei közötti különbségekkel. A tervek között szerepel a nulla órás szerződések eltörlése és az ügyeleti tevékenységre irányuló szerződések felváltása egy új típusú, a munkavállalók számára nagyobb jövedelembiztonságot nyújtó szerződéssel, valamint a kölcsönmunkaerő

állásbiztonságának javítása. Fontos lesz, hogy e tervek végrehajtása terén gyors előrelépés történjen annak biztosítása érdekében, hogy a pozíciókat betöltők a munkakör-specifikus igények vagy a preferenciáik miatt válasszanak egy adott típusú munkaszerződést, ugyanakkor javítani kell a rugalmas foglalkoztatásban dolgozók foglalkoztatási és szociális helyzetét, és csökkenteni kell a munkaerőpiaci szegmentációt.

- (33) A munkaerő- és szakemberhiány már a Covid19-világjárvány előtt is a holland munkaerőpiac egyik jellemzője volt, de azóta szinte minden ágazatban elterjedtebbé vált. Az olyan ágazatok, mint az IKT, az egészségügy, az oktatás és a műszaki munkahelyek strukturális hiányokkal küzdenek, amelyek már a világjárvány előtt is fennálltak és várhatóan fennmaradnak, részben a demográfiai fejlemények miatt. A magas általános munkaerőpiaci részvételi arány ellenére Hollandiában még mindig vannak kihasználatlan vagy nem eléggé kihasznált potenciális munkavállalók, például a migráns háttérrel rendelkezők és a részmunkaidős foglalkoztatásban dolgozók. Részmunkaidős foglalkoztatás esetében csak kevés munkavállaló dönt úgy, hogy növeli a ledolgozott munkaórák számát. Ez részben a magas marginális adókulcsokkal, a gyermekek vagy más családtagok informális gondozásával kapcsolatos kötelezettségekkel (vagy várható jövőbeli kötelezettségekkel) és/vagy a munka minőségével, valamint a munka és a magánélet közötti egyensúllyal magyarázható. A munkaerő- és szakemberhiány kezelése érdekében átfogó megközelítést kell alkalmazni, ugyanakkor foglalkozni kell az ágazatspecifikus szükségletekkel és akadályokkal, valamint a termelékenységet fokozó beruházásokkal is. A munkaerő- és szakemberhiány kezelése érdekében fontolóra lehetne venni a szakpolitikák kombinációját. Ezek a szakpolitikák a következőket foglalhatják magukban: i. az egyéneket érintő marginális adókulcs további csökkentése és/vagy a marginális adókulcs átláthatóságának javítása; ii. a bérek növelése a strukturális hiányokkal küzdő ágazatokban, különösen azokban, ahol az állami és részben állami munkáltatók koncentrálnak; iii. a munka minőségének, valamint a munka és a magánélet közötti egyensúly előmozdítása; iv. a pályatanácsadás javítása; valamint v. a magas színvonalú és megfizethető gyermekgondozáshoz való hozzáférés javítása. Emellett a továbbképzési vagy átképzési lehetőségek célzott és testre szabott intézkedések révén történő megerősítése – különösen a munkaerőpiac peremén lévők és az inaktívak számára – segíthet a munkaerő- és szakemberhiány enyhítésében és a társadalmi vonatkozású eredmények javításában.
- (34) Bár Hollandia intézkedéseket vezetett be annak érdekében, hogy csökkentse az orosz fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségét, a kőolaj és a földgáz energiaszerkezetének 38 %-át, illetve 41 %-át adta, ami kiszolgáltatottá teszi a holland gazdaságot az árak globális alakulásával szemben. Hollandiának további erőfeszítéseket kell tennie a megújuló energiára vonatkozó 2030-as uniós célok eléréséhez. A további megújulóenergia-kapacitás kiépítésére irányuló fokozott törekvések ellenére a megújuló energiaforrások végső energiafogyasztáson belüli részaránya 2021-ben mindössze 13,0 %-ot tett ki, ami elmarad a politikai szinten elfogadott uniós céltól és a 21,8 %-os uniós átlagtól. Ennek eredményeként Hollandia továbbra is az egyik legrosszabbul teljesítő tagállam a megújuló energiaforrások bruttó végsőenergia-fogyasztáson belüli részaránya tekintetében, és a 2021. évi részarány és a 2030-as célok között az egyik legnagyobb eltérést mutatja. A villamosenergia-hálózat bővítése – mind az átvitel, mind az elosztás tekintetében – elengedhetetlen mind a szárazföldi, mind a tengeri megújulóenergia-infrastruktúra kiépítésének felgyorsításához. A villamosenergia-hálózat egyre növekvő túlterheltsége miatt a hálózatüzemeltetők gyakran kénytelenek elutasítani az új villamosenergia-termelőktől és fogyasztóktól

érkező hálózathozzáférési kérelmeket. Mivel Hollandiában a lakások gázfogyasztása a teljes földgázfogyasztás mintegy 25 %-át teszi ki, az épületállomány energiahatékonyságának javítása (például a felújítások beindítását célzó energiahatékonysági minimumszabványok és az iparra vonatkozó energetikaudit-követelmények szigorúbb érvényesítése révén) jelentősen hozzájárulhat a szén-dioxid-kibocsátás és a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség további csökkentéséhez. Hollandia földgázfogyasztása 2022 augusztusa és 2023 márciusa között 29 %-kal csökkent az előző 5 év azonos időszakának átlagos gázfogyasztásához képest, ami meghaladta a 15 %-os csökkentési célt. Helyénvaló, hogy Hollandia 2024. március 31-ig folytassa a gázkereslet ideiglenes csökkentésére irányuló erőfeszítéseit²⁴.

- (35) A természeti területeken főként az intenzív holland mezőgazdasági ágazatból eredő túlzott mértékű nitrogénlerakódás negatív hatásai miatt egyes nitrogénkibocsátó projektek – különösen az építési projektek esetében – jelenleg blokkolják az engedélyek kiadását. A holland kormány intézkedéseket tesz a nitrogénlerakódás csökkentésére, különösen tartományi szintű integrált területi programok révén. További támogatásra van szükség a mezőgazdaság fenntarthatóbbá tételéhez és ezzel egyidejűleg a versenyképesség biztosításához, például az állatállomány csökkentését, a körforgásos és/vagy ökológiai gazdálkodásra való átállás felgyorsítását, valamint a digitalizáció és az innováció fokozását szolgáló támogatások nyújtásával.
- (36) A zöld átállás szempontjából kulcsfontosságú ágazatok és foglalkozások – többek között a nettó zéró technológiák gyártása, bevezetése és karbantartása – terén jelentkező munkaerő- és szakemberhiány miatt kialakuló szűk keresztmetszetek hátráltatják a klímasemleges gazdaságra való átállást. A szakemberhiány csökkentéséhez, valamint a munkaerőpiaci integráció és a munkaerő-átcsoportosítás előmozdításához elengedhetetlenek a változó munkaerőpiaci igényekhez igazodó, magas színvonalú oktatási és képzési rendszerek, valamint a célzott továbbképzési és átképzési intézkedések. A kiaknázatlan munkaerő-kínálat hasznosítása érdekében ezeknek az intézkedéseknek hozzáférhetőnek kell lenniük, különösen a zöld átállás által leginkább érintett egyének, ágazatok és régiók számára. 2022-ben Hollandiában 108 olyan foglalkozás – többek között a környezetvédelmi szakemberek, a szigetelők és az építőmérnök technikusok – esetében számoltak be munkaerőhiányról, amelyek a zöld átálláshoz szükséges speciális készségeket vagy ismereteket igényelnek.
- (37) A Bizottság értékelése fényében a Tanács megvizsgálta a 2023. évi stabilitási programot, és véleményét²⁵ az alábbi 1. ajánlás tükrözi.
- (38) Az euroövezeti tagállamok gazdaságai közötti szoros összefonódásokra és a gazdasági és monetáris unió működéséhez való együttes hozzájárulásukra tekintettel a Tanács azt ajánlotta az euroövezeti tagállamoknak, hogy – többek között helyreállítási és rezilienciaépítési terveik révén – hozzanak intézkedéseket annak érdekében, hogy i. megőrizzék az adósság fenntarthatóságát és 2023-ban tartózkodjanak az aggregált kereslet széles körű támogatásától; tegyék célzottabbá a magas energiaárak hatását enyhítő költségvetési intézkedéseket, és mérlegeljék, hogy – az energiaárakra nehezedő nyomás csökkenésével – miként lehetne megfelelő módon leépíteni a támogatásokat; ii. tartsák fenn a zöld és digitális átállás támogatására irányuló közberuházások magas szintjét és ösztönözzék az ilyen célú magánberuházásokat; iii. támogassák a vásárlóerő csökkenését enyhítő bérfejlesztéseket, ugyanakkor

²⁴ [A Tanács \(EU\) 2022/1369 rendelete.](#)

²⁵ Az 1466/97/EK tanácsi rendelet 5. cikkének (2) bekezdése és 9. cikkének (2) bekezdése alapján.

korlátozzák az inflációra gyakorolt másodlagos hatásokat, javítsák tovább az aktív munkaerőpiaci intézkedéseket és lépjenek fel a szakemberhiány kezelése érdekében; iv. javítsák az üzleti környezetet és biztosítsák, hogy a vállalkozásoknak nyújtott energiatámogatás költséghatékony és ideiglenes legyen, az életképes vállalkozásokra irányuljon, és fenntartsa a zöld átállás ösztönzőit; valamint v. őrizték meg a makroszintű pénzügyi stabilitást és kövessék nyomon a kockázatok alakulását, egyúttal folytassák a bankunió kiteljesítésére irányuló munkát. Hollandia esetében az 1., 2., 3. és 4. ajánlás hozzájárul az első, a második, a harmadik, a negyedik és az ötödik euroövezeti ajánlás végrehajtásához.

- (39) A Bizottság által elvégzett részletes vizsgálat és ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a 2023. évi nemzeti reformprogramot és a 2023. évi stabilitási programot. A Tanácsnak az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke szerinti ajánlásait az alábbi 1. ajánlás tükrözi. Az 1. ajánlásban említett szakpolitikai intézkedések hozzájárulnak a magánszektor magas adósságállományával és a folyó fizetési mérleg nagy többletével kapcsolatos sebezhetőségek kezeléséhez. A 2. és 4. ajánlás a beruházások fokozásán keresztül hozzájárul az 1. ajánlás teljesítéséhez. Az 1. ajánlás – a (38) preambulumbekapcsolással összhangban – egyaránt hozzájárul az egyensúlyhiány kezeléséhez és az euroövezetre vonatkozó ajánlás végrehajtásához,

AJÁNLJA, hogy Hollandia 2023-ban és 2024-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. 2023 végére szüntesse meg a hatályban lévő energiatámogatási intézkedéseket, és a kapcsolódó megtakarításokat fordítsa az államháztartási hiány csökkentésére. Amennyiben az energiaárak újbóli emelkedése támogatási intézkedéseket tesz szükségessé, biztosítsa, hogy ezek célzottan a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások és vállalkozások védelmére irányuljanak, beleférjenek a költségvetési keretbe, és megőrizték az energiamegtakarításra irányuló ösztönzőket.

Kövessen prudens költségvetési politikát, különösen azáltal, hogy a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadások nominális növekedését 2024-ben legfeljebb 3,5 %-ra korlátozza.

Őrizze meg a nemzeti finanszírozású közberuházások szintjét, és biztosítsa a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó vissza nem térítendő támogatások és más uniós források hatékony felhasználását, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása érdekében.

A prudens középtávú költségvetési pozíció elérése érdekében a 2024 utáni időszakban is folytasson a fokozatos és fenntartható konszolidációra irányuló középtávú költségvetési stratégiát, és azt ötvözze a magasabb fenntartható növekedést elősegítő beruházásokkal és reformokkal.

Csökkentse a háztartások hitelfelvételét ösztönző tényezőket és a lakáspiacra tapasztalható torzulásokat. Támogassa a lakások rendelkezésre állását és megfizethetőségét a magánbérlet piacán. Számolja fel a beruházásokat visszafogó akadályokat, többek között a lakásépítés terén.

2. Folytassa az ország helyreállítási és rezilienciaépítési tervének egyenletes végrehajtását, továbbá minél előbb véglegesítse a REPowerEU-fejezetet, hogy gyorsan megkezdődhessen annak végrehajtása. Folytassa a kohéziós politikai programok gyors végrehajtását, közvetlenül kiegészítve a helyreállítási és rezilienciaépítési tervet, illetve szinergiát teremtve azzal.

3. Csökkentse a rugalmas vagy részmunkaidős foglalkoztatás ösztönzőit. Az ágazatspecifikus igényeket figyelembe véve kezelje a munkaerő- és szakemberhiányt, többek között a kihasználatlan munkaerőpiaci potenciál mozgósításával, valamint a továbbképzési és átképzési lehetőségek megerősítésével, különösen a munkaerőpiac peremére szorult és az inaktív személyekre összpontosítva.
4. Csökkentse a fosszilis tüzelőanyagoktól való függést a megújuló energiaforrások elterjedésének felgyorsításával, a keretfeltételeknek a villamosenergia-átviteli és -elosztó hálózatok bővítésére irányuló beruházások fellendítését célzó javításával, valamint az olyan energiahatékonyság-javító intézkedések kiterjesztésével és felgyorsításával, amelyek csökkentik az energiafogyasztást, különösen az épített környezetben. Támogassa a fenntartható mezőgazdaságra való átállást. Fokozza a zöld átálláshoz szükséges készségek biztosítására és megszerzésére irányuló szakpolitikai erőfeszítéseket.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*